

Magtubu to jôgij wôô to Pol li bij Timoté Kwôlo kôl kwôli magtubu to Pol li hen

Magtubu to jôgij wôô to Pol li bij Timoté hen na, na kirijna ôbi gelij gusij gaŋ danggay a Rôm a (Sapitre 1: 7). Wulê wo Pol a dirij kibi jé wori baa da nij aŋa ôbi ré li magtubu hende to hen ayij tôri bij kwo na ôbi bêêri ôrij kirij wo ôbi geyri gaŋ hen (Sapitre 1: 2).

Sapitre 1: 3 - 2: 13 na, *ôbi jé Pol ay tô lê magtubu tori naŋ lij Emen dosé wô peré wo Timoté pur bijné men, wô ayê bôô wori a men. Wô gusij to ôbi a uné men, kaŋê wo bay a kaŋê manê ka Kwôlo Dôri hen a men na, Pol ay tôri bij Timoté ré bu bôri iyêre sa gusij a men, ré li maŋê naŋ ibiyare men, naŋ bôô pôn a men mega asgar wo Jésus Krist iyôn. Men, Pol yêge maa Timoté bi ré dī tu melênê sa yiri a wô bijné kaŋ bay geyé narijare kwôlê woŋ déŋ iyôn hen men, wô naŋare to gengij sa kwôli kelérji woŋ déŋ iyôn wo a dôrem ôrij kelaŋgê naŋ ayê bôô hen men.

Sapitre 2: 14-4: 5 na, Pol kôlij Timoté ré ay hal wori men, bi ôbi ré dëbu sa têri a naŋ bôô pôn sa aŋgaŋ gelé ka bij naŋ kwôlo Emen ka bay na gili naŋ kaŋpêri yeŋ hen.

Sapitre 4: 6-22 na, deré kibi magtubu tori hende to hen na, Pol kôl kwôli kirij ka ré iyêre

nañ dñi. Niñba, ôbi liñ Kelma dosé wô geré wo ôbi gereri hen.

Kwôy wo ôbi deriñ kibi jé wori na, Pol li mañê wo dôri wo gengiñ sa Kwôlo Dôri (Sapitre 4: 7). Nañ elê wo yôñ yôñ wo ñiné dêñse magtubu hende to hen na, Pol kôlji bi bay ré li mañê wo dôri bi wo hen ñiba, bay ré hariñ ôbi bare ré men, bay ré li nañ ayê bôô men, ulê bôô men, peré ñiné nañ ñebé sa têê a a men.

¹ Nôbi Pol, *ôbi jé wo Krist Jésu nañ bô geyé wo Emen wo na genge bi ené uwôl béré gelé wo ayiñ tôri ñiré biñ ñiné wo yi yi Jésu Krist a kirijna nana biñ nañ dñi hen.

² En li magtubu hende to hen bem jôbi Timoté wo ju yi môñ keman wo en geyri hen iyôñ. Bi Ibarna Emen nañ Kelma wona Krist Jésu tô kibriji sam a men, bi bay bô tu ña tom men, bi bay jal bôm a men.

Pol uwôl Emen wô sa Timoté men, dôbri ibiyare bôri a a men

³ En liñ Emen wo en li jé biri nañ bôn wo dôri mega wo môñêrna kôba, na liñ jé biri hen iyôñ dosé. En liri dosé wôsa yoyre nañ tu tare kirijna en mô wô uwôlêri na, en erem sam a kwôy kwôy.

⁴ Bôn juben sa sômê wo na ju sôm a hen añ en gey gelem añ bi yen ré dôren. ⁵ Men, en erem sa ayê bôô wom woñ tiri hen, ayê bôô woñ tiri bi wo hen na, agerem Loyis nañ yom Énis na ôriñ hen iyôñ men añ en hôn wo jôbi kôba, ayê bôô wom ré na kwôñ tiri hen iyôñ men. ⁶ Na ôbi á, ené jubu tô bôm ta bi jeré cubu tum tô gwosoy

jé wo Emen na bem kirija na en uwôlij kôben sam a hen dô dîba, bi ré yi anga beray mera ré. ⁷ Wôsa Tunu to Emen béna hen na, na to béna néé men, toj geyé bîné men, toj gemé yi a men, dîba, na tunu toj harê ré.

⁸ Hen iyôn na, dô wo ju dî tayre dêm sa dôrij bîné kwôlê wo gengij sa Kelma wona hen ré men, gengij san nôbi wo en yi dangay a wô sa Jésu hen né a men. Nijba, ju gelij gusij naj en wô sa kwôlê wo dôri wo Emen naj néé wo ôbi bem hen. ⁹ Emen a gôlij naj na men, ôbi a uwôgêna bi nana yi bîné kari a men. Na wô jé lêrena wo dôri wo nana li hen né, nijba, na gengé wori men, bô derê wori a men. Na bô derê wo ôbi li naj na tô Jésu Krist a pa dema tô terare na ré dîj tô. ¹⁰ Men, haw hen ôbi geléna bô derê wori bi wo hen naj sa to ôbi gôlij naj na Jésu Krist na naj hen, wôsa Jésu Krist a mênê néé wo temare yôd. Aj naj kwôlê wo dôri bi wo hen na, ôbi yêge sa gelê wo a kerê ré hen béna.

¹¹ Nôbi kôba, na wô kwôlê wo dôri bi wo hen a Emen ré dén mega ôbi ulê béré iyôn men, mega *ôbi jé iyôn men, mega ôbi gelij bîné are iyôn a men hen. ¹² Na ôbi á, ené gelij gusij hende to hen hen. Nijba, en dî tayre dên ré wôsa en hôn kwo en bi bôn sari a hen men, en hôn wo ôbi ré ôrij naj néé woj gemé anga ôbi bèn kôbena hen derê kwôy Wulé woj jerê kwôlê a. ¹³ Gem tu kwôlê wo ju toy keben a hen dô aj bi yi môj anaj gelé kam iyôn men, ju bu ayê bôd wom iyêre men, pur bîné a men wô kibi bîpare tona naj Jésu Krist. ¹⁴ Timoté, cubu tum sa anga

Emen bêm kôm a hen dô nañ néé wo Tunu top hendi bô bôre to yi yerna hen a men.

¹⁵ Ju hôn wo bay ayê bô kêm ka mô bô emê wo Asi a na, déñji añ men, añ perêrji a hen na, si Pijélus nañ Hemojêns kôba, déñji añ a men.

¹⁶ Niñba, bi Emen bô tu ña to Onésipôr nañ ñiné ka bô iyére tori a, wôsa ôbi dôben ibiyare bôn a kwôy kwôy, men ôbi bi tayre diri san a wô wo ené na dañgay ré a men. ¹⁷ Niñba, kirijna ôbi sa Rôm a na, ôbi wogen dé dé ô uñen. ¹⁸ Bi Kelma bô tu ña tori wulê wo ôbi a jôriñ kwôlê sa ñiné a hen. Are kêm ka ôbi na li nañ en Epês a hen na, ju hôn dô.

2

Bi jé lêrem yi môñ kwo Jésu Krist hen iyôn

¹ Keman, sa kibi ñinare to ju ñin nañ Jésu Krist hen aña ôbi ré li derê nañ ju hen. Iyôn ba, ju ñu bôm iyêre. ² Añ kwôlê wo ju toy keben a tu kwônê ñiné hen na, ju gelij ñiné ka ju bi bôm sarji a ka a nême gelij megêrji ka dañgi hen iyôn men hen.

³ Gelij gusij nañ bay ayê bô kêm mega ôbi mañê wo Jésu Krist wo dôri iyôn. ⁴ Hena asgar wo ré mô sa têri a ñiré erê kibi kumbul a aña ré gey bi ôbi sari ré dini na, ôbi a dé tini sa aña cêgiri a hen ré nij. ⁵ Men, hena ôbi cogo wo ré li cogo nañ geréri ré ba, bay a ayê kibri ba? ⁶ Men, ôbi yagê wo na cubu tiri dô sa yagê a terbére a na, kibi kelanê ba, ôbi a uñé sa kôbri tumô. ⁷ Erem sa kwôlê wo en kôlem a hen añ Kelma a bé tum a jôriñ sara añ já henê señge.

⁸ Erem sa Jésu Krist a wop kungá kelma Dabid wo Emen na biri ji si kampê hen kwôy kwôy mega wo en kôl kwôli bô béré Kwôlo Dôri wo en uwôl a hen. ⁹ Na ôbi á, ené gelij gusij men, bay beren uwôl danjay a mega wo ené na ôbi lêre habré iyôŋ hen. Nijba, kwôlê wo Emen ba a yé danjay a men ba? ¹⁰ Na tôri bi wo hen apa ené berij bôn iyêre sa gusij hende to kêm hen wô derê wo ñiné ka Emen na tôrji bi bay kôba, ré uwônij gelê wo yi yi Jésu Krist a hen men, bay ré môrij bô hini emê wo naj kwini a hen a men. ¹¹ Kwôlê wo na kelê hen na, na tu kwôlê. Hena na nana ma naj Jésu Krist na, na merêŋge tu geŋ naj ñi a men.

¹² Men, hena na nana bu bôrna iyêre ba, na emê iyêre naj ñi men.

Hena nana kajni ba, ôbi kôba, a kajêna men.

¹³ Men, hena nana ñebu sa têrna ré ba, ôbi ba, ñebu sa têri a, wôsa ôbi ba, a kelê baa lê ariri ré ré.

Ôbi jé wo dé tu Emen

¹⁴ Ju jubu tô bôrji ju hô jubu a tumô Emen a sa kwôlê wo na en kôlem hen. Halji bi bay narij kwôlê sa kwôli kelêrji a ré. A hena bay ré narij kwôlê mega hen iyôŋ na, dô ré wôsa a mênê ayê bôô wo ñiné ka toyji hen. ¹⁵ Bu yem ta lij jé aj bi Emen bôrem mega kwôni wo dôri iyôŋ men, kwo tayre diri sa jé wori a ré men, môŋ kwo uwôl béré tu kwôlê naj geréri iyôŋ a men. ¹⁶ Jôô yem sa narijare kwôlê wop ñéŋ iyôŋ wo bij naj ayê bôô ré hen, wôsa narijay kwôlê bi wo iyôŋgi hen a lê apa ñiné ré ñij Emen dê dê aj hen.

¹⁷ Wôsa kwôli kelêrji lij bijné habijn mega bara to ô tumô tumô iyônj. Si Héméné naj Piletus na perê bijné kaj bay kelêre kwôlê wo habijn bi wo hen iyônji hen. ¹⁸ Bay déj tu kwôlê bi wo hen aj, wôsa bay kôl iyônj ba Emen né bijn bijné ka ma ré ji si kamjê nij. Aj mène ayê bôô wo bijné ka pônî. ¹⁹ Nijba, Emen di tô ayê bôô wona iyére kaj kaj. Aj tô ayê bôô bi wo hen na, are wôô dij sara, ka tumô kôl iyônj ba: «Kelma hôn bijné kari» men, ka jôgijn wôô kôl iyônj ba: «Kwôni wo kôl diré na kwo Kelma ba, bi jôô yiri sa lê anja habijn a.»

²⁰ Bô iyére to dami a na, na gwojê kaj lôr naj kaj lari a yé ya mera ré, nijba, kaj gurô naj kaj gerem kôba, yi ya men. Gwojê kaj lôr naj kaj lari hen na, bay ômijn are na sa wulê wo dami a, nijba, kaj gurô naj kaj gerem hen na, bay ômijn are naj wulê wulê. ²¹ Kwo bay ayê bôô kôba, na hen iyônj men. Wôsa hena kwôni ré jôô yiri sa lê anja habijn bay ka en kôl kwôliji hen aj di yiri naj jengêri hen na, ôbi yi mega gwojê kaj lôr naj kaj lari iyônj Emen a ayêri lij jé wo dôri wo gay gay hen kêm. Wôsa ôbi ay yiri yôd bijn Kelma wô merê sa kôbri mega gawra wo já jéri bi ré li jé wo dôri wo gay gay hen. ²² Jôô yem sa doy anja li manê naj kalmê hen yôd aj. Aj ju woge wô lê anjan derôre men, ju gem ayê bôô wom men, gey megêm men, ju mô naj bô jalê a men. Li hen iyônj naj bijné ka uwôl Kelma naj bôô pôn hen. ²³ Men, ju jubu bay naripare kwôlê wo gali hen sêd aj a men. Wôsa ju hôn wo

nariṅare kwôlê wo gali bi wo hen iyônggi hen na, saṅ naṅ naṅare kwôy kwôy. ²⁴ Niṅba, ôbi jé wo Kelma na, dé wo ré naṅ naṅ kwôni ré, niṅba, ré li dô naṅ ðiné kêm men, ré nêm gelij ðiné are men, ré na ôbi ulê bôô sa aṅga habij ka ðiné li naṅ ði hen a men. ²⁵ Ôbi a ulê bôri pô gelij ðiné kaṅ bay jebé kwôlê sêd aṅ hen are. Wôsa dô réba Emen a biji néé bi bay ré bilij ermé woji aṅ a bé tirji ré jôrij sa tu kwôlê. ²⁶ Na hen iyông dema bay ré henê ermé kwôlê wo dôri aṅ dôrij kibi boyre to ôbi bare Sidan a wo ðerji bay li aṅga bôri ré gey hen.

3

Jé lê gawré kirija sa terare baa ða wo ta kerê

¹ Hôn wo kirija sa terare baa ða wo a kerê nij na, kirij a iyêrê damaṅ. ² Wôsa ðiné a yé bay yerê men, bay geyé gursu men, bay dê dengôrij men, bay uwôyrê yi men, bay kelê kwôlo habij gengij sa Emen men, bay bij balêrji kwôlê ré men, bay yilé kirij men, bay bê kwôlê sa aṅga Emen a ré men. ³ Bay a yé ðiné ka iyêre men, bay a berê tu ṅa to kwôni ré men, na bay kelê kwôlê wo habij gengij sa ðiné men, na bay ðégerem men, bay lê ðisijne men, na bay bayi aṅga dôri men, ⁴ na bay perê sa megêrji men, bay lêre are môṅ ðiné ka erem kwôlê ré iyông men, bay uwôyrê yirji damaṅ men, bay geyé derê wo sa terare a nà ðê Emen a men. ⁵ Tu ðiné a ba, bay li môṅ ciré na bay ayê bôô môṅ nabay iyông men, niṅba, néé wo ayê bôô woṅ tiri hen na, bay kaṅ. Bijé bay ka iyônggi hen na, pô yem wolé

nañ ci. ⁶ Wôsa ka pônî ô bô iyé ßiné añ bôyji yébé kañ bay lê añ doy lê aña gay gay yi bôrji a hen nañ anğan gelé kaji kañ benare bay ka hen. ⁷ Yébé bay ka hen gey bi bay ré dôrji kwôlê ta ta haji niñba, bay nê̄m henê tu kwôlê ré kwôy. ⁸ Mega wo ca ba, si Janês nañ Jambrês* na kañ Moyis hen iyôn̄ na, ßiné bay ka hen kôba, kañji béré kwôlê woñ tiri bi wo hen men. Na ßiné ka ermé woji mênij añ na ßiné ka ayê bôô woji dé tu Emen né a men. ⁹ Niñba, jé lêreji bi wo hen a erê tumô ré, wôsa bay a bôrji mega bay galé iyôn̄ mega wo bay na bôrij̄ si Janês nañ Jambrês mega bay galé hen iyôn̄ men.

Debe sa têm a sa aña bay na gelem a hen

¹⁰ Niñba, jôbi ju gel gelé are kañê dô men, ju hôn hal wupê men, ju hôn aña en genge ené lê hen dô men, ayê bôô wupê dô men, ulê bôô wupê dô men, ju hôn geyé wo en gey ßiné hen dô men, débé sa tê tijê a dô men, ¹¹ ju hôn gusij̄ to bay gelen hen dô men, anğan tu ja ka lén a Antiyôk a men, Ikôniyôm a men, Listre a a men hen na, ju hôn dô. En geliñ gusij̄ hende to kê̄m hen niñba, Kelma dôren kibi a kê̄m men. ¹² Na tiri, ßiné kê̄m ka gey lê aña Emen gey hen wô wo ciré bij̄ pôn̄ nañ *Krist Jê̄su hen na, bay a geliñ gusij̄ na hen iyôn̄ men. ¹³ Niñba, ßiné kañ bay bô habrê men, bay lamê kirij̄ a men hen na, jé lêreji wo habij̄ bi wo hen a erê tumô tumô,

---

* **3:8** 3: 8 Hini woñ Janês nañ Jambrês bi wo hen na, na hini wo Jubnê na uwôgij̄ ßiné kañ bay ka wôô hen. Bay na gawrê ka Ejipt añ na bay a na kañê kwôlo Moyis hen. (Sé nô 7: 11-12.)

bay a lamê megêrji men, bay kôba, bay a lamêji men. ¹⁴ Nijba, jôbi ba, ju ðebu dô sa kwôlo bay na gelem aɲ na ju bi bôm sara dô hen wôsa ju hôn ðiné kaɲ bay gelemare are bay ka hen dô. ¹⁵ Wôsa kwôlo yi bô magtubu to Emen a hen na, ju hôn naɲ kamɲêm yeɲ. Kwôlê bi wo hen a bem tu melênê wo jeré bijn bôm sa Jêsu Krist a aɲ jeré gôlin. ¹⁶ Kwôlo kêm wo lin bô magtubu to Emen a hen na, na kwôlo hena kibri a, iyôn ba, dô wô halin ðiné men, janinji men, enêji men, wô geléji geré lê aɲaɲ derôre a men. ¹⁷ Aɲ bi gawra wo Emen ré uwônin geré lin aɲa dôri ka gay gay.

4

Gerɲe halê wo Pol hal Timoté sa jé wo yi kôbri a hen

¹ Kirinɲa Jêsu Krist a hera wô emê iyére tori na, ôbi a sa jerê kwôlê sa ðiné ka baa tu geɲ naɲ ka ma a. A hena ré na hen iyôn ba, en ay tôn bem tumô Emen a men, tumô Jêsu Krist a a men bi jeré ² dô kwôlê wo dôri wo Emen bijn ðiné aɲ ju ðebu sara hena ré kirin ré dô, ré habin kôba, ju ðebe sa têm a. Gelji wo aɲa bay ré li hen ré habin men, ju ôneji wô têrin toji men, ju dôbji ibiyare bôrji a men. Li hen iyôn naɲ ermé wop geléji are men, ju uwôlin bôm pô sarji a. ³ Wôsa wulé a sa wo ðiné a geyé toyé béré kwôli aɲaɲ gelé kaɲ tiri bay ka hen né. Nijba, bay a lê na aɲa bôrji gey hen men, darɲa toyé kwôlê diji aɲ bay dayrê kwônê ðiné kaɲ bay gelé are ligirji a bi bay ré kôlji kwôlê wo bay gey toyé hen ði. ⁴ Bay

a ayê marji aṅ sa tu kwôlê a niṅba, bay a dôbê marji wô toyiṅ kwôlê woṅ dilemne wo gay gay hen dī. ⁵ Niṅba, jôbi na, ju dī tu melênê sa yem a sa are bay ka hen kê. Bu bôm iyêre sa gusiṅ a men, li jé wom woṅ uwôlê béré Kwôlo Dôri wo gengiṅ sa Jêsu Krist hen biṅ biṅé men, li jé woṅ ulê béré Kwôlo Dôri wo Kelma bêm kôm a hen dô a men.

⁶ Wôsa kuṅê nôbi ba, en yi haw hen môṅ care toṅ bê tôṅ iyôṅ. Wô wo wulê wo na maṅ baa ḍa niṅ. ⁷ Wôsa na en sêṅ sêṅare toṅ ibiyare men, gere to na en ge hena, en duu kebre niṅ men, en gem kwôli ayê bô dô a men. ⁸ Aṅ haw hen na, aṅgaṅ têbê sa kôbi kaṅ tiri ka biṅé ka ay joor hen yi gemen yaṅ ya. Bay a na gwôyé wo bay lê aṅgaṅ derôre. Aṅ Kelma woṅ ôbi jerê kwôlê woṅ derôre a ben Wulê wo ôbi a herap wô jerê kwôlê sa biṅé a hen. Ôbi a ben na nôbi penen mera ré, niṅba, biṅé ka gey herari hen men.

Pol kôliṅ Timoté kwôlê wo gengiṅ sari

⁹ Jubo yem ta ju era lew upen. ¹⁰ Wôsa anṅa sa terare a na bu bô Démas aṅ ôbi ḍén aṅ ôriṅ Tésalonik a. Krésens ô Galati a men, Tit kôba, ô Dalmati a a men. ¹¹ Aṅ na Luk pôn nêṅ hari a baa ré en na. Kirija já era ba, ju kelap naṅ Mark ré era naṅ ju wôsa ôbi nêṅ lê naṅ en sa jé wo Emen a. ¹² Tikik ba, en jéri Epês a. ¹³ Kirija já era ba, ju aya bargay kaṅé kaṅ kelanê ka na en ḍo iyé Karpus Trowas a hen kôm a eraṅ ben. Men, pera magtubu to beray hen kôm a eraṅ ben niṅba, toṅ ariṅ hen na, ju gerbaṅ né pa pa.

¹⁴ Alêksander woŋ ôbi biŋgê hen lèn aŋga habiŋ gaŋ. Kelma a têbêri sa bô habrê wori bi wo ôbi lèn hen. ¹⁵ Jôbi kôba, ju dī tu melênê sa yem a men, wôsa ôbi kaŋ kwôlê wona.

¹⁶ Kiriŋa en d̄ubu tumô bay jerê kwôlê a kunen ta kôl kwôlê jôriŋ san na, kwôni pôn nêŋ iyôŋ wo na kupê ba naŋ. Bay kê m d̄én aŋ. Niŋba, en uwôliŋ Emen bi ré jô kwôlê sarji a ré. ¹⁷ Niŋba, Kelma baa naŋ en men, na ben néén a men, aŋ bi ené uwôliŋ béré Kwôlo Dôri dô biŋ biŋé kê m ka na Jubnê ré hen ré toy. Aŋ Kelma dôren kibi kwo a. ¹⁸ Ôbi a dôren perê aŋga habiŋ a kê m aŋ a ben na sé bô emê iyére tori to derômaran a naŋ derêri. Bi hini emê yi wô sari kwôy naŋ kwini. *Amên, bi yi geliŋ hen iyôŋ.

Dosé toŋ deriŋ kibi kwôlê

¹⁹ Liŋ si Prisil naŋ Akilas naŋ biŋé ka bô iyé Onésipôr a kê m dosé ben. ²⁰ Erast baa Kworênt a men, Tropim ba, en d̄ori a Milé a wôsa ôbi ômij. ²¹ Jubo yem ta, ju era unen tumô kibi terbére a. Ubulus men, Pudêns men, Linus men, Klodiya naŋ bay ayê bôô kê m lêm dosé men. ²² Bi Kelma baa ré ju, men, bi derê wo Emen baa ré ken kê m a men.

Magtubu tôô top bijare to kôrbi
Kimré: Magtubu tôô top bijare to kôrbi New
Testament

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kimré

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

9dff176-4e78-52cc-9acd-204efe85cf84